MESLEKTAŞLARIMIZIN HAK VE YETKİLERİNİ KISITLAYAN, SAHTECİLİĞE VE DENETİMSİZLİĞE YOL AÇAN YAPI RUHSATLARINDAN İMZA HANELERİNİN KALDIRILMASI UYGULAMALARINDAN DERHAL VAZGEÇİLMELİDİR

Yapı Ruhsatlarında yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin ve proje müelliflerinin ıslak imzalarının ruhsat formundan kaldırılması hakkında açtığımız davalarda verilen Yürütmeyi Durdurma kararlarının uygulanmasına ilişkin Emin Koramaz tarafından 17 Şubat 2020 tarihinde basın açıklaması yapıldı.

02.05.2018 tarihli, 30409 sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan TS 10970 Formlar-Yapı Kullanma İzin Belgesi Standardına ve TS 8737 Yapı Ruhsatı Standardına ilişkin Tebliğ ile Yapı Ruhsatlarında değişiklik yapılmış ve yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin ve proje müelliflerinin ıslak imzaları ruhsat formundan kaldırılmıştı. Bunun üzerine Birliğimiz tarafından açılan davada Danıştay Dairesince 17/04/2019 tarihli karar ile "yapılaşmaya ilişkin sürecin can ve mal güvenliği açısından hayati olduğu dikkate alındığında, fenni mesullerin, şantiye şeflerinin ve proje müelliflerinin yapı ruhsatlarında imzalarının bulunması son derece önem arz etmektedir." gerekçesiyle yürütmenin durdurulmasına karar verilmiştir.

Davanın devamı esnasında; 27.10.2018 tarih ve 30578 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan değişiklik ile yapı ruhsatı formu ile yapı kullanma izin belgesi, Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğine Ek-10 Yapı Ruhsatı Formu ve Ek-9 Yapı Kullanım İzin Belgesi olarak eklenmiştir. Yönetmelik ekinde yer alan Yapı Ruhsatı Formunda da yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin ve pro-

je müelliflerinin imza hanelerine yer verilmemiş; her iki formun açıklama bölümünden de daha önceki yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi formu açıklamalarında yer alan "İdareler sorumluluk alan mimar ve mühendislerin yaptıkları işlemlere ilişkin bilgileri her ayın ilk haftası içinde ilgili meslek odalarına bildirir." hükmü çıkarılmıştır. Hukuka ve kamu yararına aykırı bu düzenlemenin iptaliyle açtığımız davada da Danıştay Dairesince 24/04/2019 tarihli karar ile deprem kuşağında yer alan ülkemiz açısından sağlıklı bir çevre ile can ve mal güvenliğinin sağlanabilmesininin önemi vurgulanarak "yapı ruhsatı formu ve yapı kullanma izni formu eki föylerde yer alan uyuşmazlık konusu ifadelerin, dava konusu işlemle kaldırılmasında hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır…." gerekçesiyle dava konusu düzenlemelerin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir.

Her iki davada da Bakanlığın yürütmenin durdurulması kararına yönelik itirazları Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca reddedilmiştir.

Anayasanın 138. maddesinde; "Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez." kuralı öngörülmüş; Yine 2577 sayılı Yasanın 28. maddesinde de; "Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre İDARE, GECİKMEKSİZİN İŞLEM TESİS ETMEYE VEYA EYLEMDE BULUNMAYA MECBURDUR." ifadesine yer verilmiştir. Kaldı ki, bu durumun Anayasanın 2. maddesinde öngörülen hukuk devleti ilkesinin gereği olduğu da kuşkusuzdur.

Anayasal ve Yasal düzenlemeler uyarınca Danıştay kararlarının gereğinin gecikmeksizin yerine getirilmesi; hukuka aykırılığı ortaya konan ve yürütmesi durdurulan düzenlemelere dayalı uygulamalara bir an evvel son verilmesi; kararlarda belirtilen hususlar dikkate alınarak yeniden düzenleme yapılması gerekirken; Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca 25.07.2019 tarih 30842 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile, Danıştayca verilen yürütmenin durdurulması karar gerekleri yerine getirilmemiş, aksine Daire kararlarında hukuka aykırılığı açıkça ortaya konan ve yürütmesi durdurulan düzenlemeler 25.07.2019 tarihli değişiklik ile aynı şekilde yeniden yürürlüğe konmuştur. Birliğimiz tarafından Anayasaya ve kamu yararına aykırı bu düzenlemenin iptali istemiyle açılan davada da Danıştay Dairesince "Anayasanın 138. ve İdari Yargılama Usulü Kanununun 28.maddesi uyarınca davalı idarece yargı kararını gecikmeksizin yerine getirmek zorunda olmasına karşın Danıştay Altıncı Dairesinin 17.04.2019 tarih ve E:2018/5260 sayılı kararı ile bu karara yapılan itirazın reddine ilişkin Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 19/09/2019 tarih ve E:2019/899 sayılı kararına, Danıştay Altıncı Dairesinin 18.02.2019 tarih ve E:2018/4999 sayılı kararı ile bu karara yapılan itirazın reddine ilişkin Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 19/09/2019 tarih ve E:2019/845 sayılı kararına ve Danıştay Altıncı Dairesinin 24.04.2019 tarih ve E:2018/9566 sayılı kararı ile bu karara karşı yapılan itirazın reddine ilişkin Danıştay İdari dava Daireleri Kurulunun 16.10.2019 tarih ve E:2019/901 sayılı kararına aykırı olarak yapılan düzenlemede hukuka uyarlık bulunmamaktadır." gerekçesiyle yürütmenin durdurulmasına karar verilmiştir.

Danıştay 6. Daire kararlarında; yapılaşmaya ilişkin süreçlerin can ve mal güvenliği açısından hayati önemi de vurgulanarak Yapı Ruhsatlarında fenni mesullerin, şantiye şeflerinin ve proje müelliflerinin imza hanelerine yer verilmemesinin hukuka aykırılığı ile önceki Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi formlarında yer alan 'yapıların inşaasında sorumluluk alan mimar ve mühendislerin yaptıkları işlemlere ilişkin bilgilerin ilgili idarelerce meslek odalarına gönderilmesine' ilişkin ifadelere yeni Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi formalarında yer verilmemesinin hukuka aykırılığı kuşkuya yer bırakmayacak biçimde ortaya konmuş ve düzenlemelerin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir.

Oysa Bakanlıkça mahkeme kararlarının gecikmeksizin yerine getirilmesi gerekirken Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde 25.07.2019 tarihinde yapılan değişiklik ile yürütmesi durdurulan bir düzenleme tekrar yürürlüğe konmuş, adeta Kanun dolanılarak yargı kararı hükümsüz hale getirilmeye çalışılmıştır. Çok açıktır ki yürütmenin durdurulması kararının gereği, yürütmesi durdurulan düzenlemeleri yeniden yürürlüğe sokmak değildir. İdarenin yargı kararlarına uygun hareket etmesi ve kararların gereklerini değiştirmeden ve gecikmeksizin yerine getirmeye zorunlu olması, aynı zamanda Anayasanın 2. maddesinde sayılan "Hukuk Devleti" ilkesinin de bir gereğidir.

Anayasa ve Yasalarda öngörülen mahkeme kararlarının bağlayıcılığı kuralı göz önünde bulundurularak, Bakanlıkça bir an evvel hukuka ve kamu yararına aykırı uygulamaya son verilmeli; Danıştay kararlarında da belirtildiği üzere meslektaşlarımızın hak ve yetkilerini kısıtlayan, sahteciliğe ve denetimsizliğe yol açan, Anayasaya, Yasaya ve kamu yararına açıkça aykırı uygulamalardan derhal vazgeçilmelidir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı